

KRATKE VIJESTI

POTPISANI SPORAZUMI S GRADOM PETRINJOM I GRADOM OGULINOM ZA KRUŽNU UPORABU GRAĐEVNOG OTPADA

U prostoru Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u Zagrebu 24. prosinca 2024. potpisani su sporazumi za kružnu uporabu građevnog otpada iz zgrada koje imaju status pojedinačnoga kulturnog dobra na područjima koja su pogođena potresom. Sporazume je s gradonačelnicom Grada Petrinje Magdalenom Komes i gradonačelnikom Grada Ogulina Daliborom Domitrovićem potpisao potpredsjednik Vlade i ministar Branko Bačić.

Sporazumi su potpisani u sklopu reforme C 6.1. R7 Kružna uporaba građevinskog otpada iz zgrada sa statusom kulturnog dobra: pilot-projekt istraživanja mogućnosti razmjene i trgovanja, financirane iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Grad Petrinja i Grad Ogulin sporazumom se obvezuju izraditi projektnu dokumentaciju, ishoditi dozvolu te izgraditi građevinu za sakupljanje, skladištenje i preraspodjelu građevnog otpada. Ministarstvo se pak obvezuje izraditi smjernice za primjenu sustava kružne uporabe građevnog otpada, izraditi digitalno rješenje u sklopu platforme koja bi bila baza podataka i obuhvatila oba područja jedinica lokalne samouprave i njihov građevni otpad, njihove karakteristike materijala te organizirati edukacije na temu kružnoga gospodarenja otpadom.

Ukupna financijska vrijednost projekta iznosi 3.295.000 eura, od čega se svakome gradu sporazumom dodjeljuje po 1.105.000 eura, i to 905.000 eura za projektnu dokumentaciju, izgradnju i opremanje građevine te 200.000 eura za nabavu komunalnog vozila. Sve aktivnosti koje proizlaze iz sporazuma potrebno je provesti najkasnije do 31. ožujka 2026. •

PROŠIRENJE I DOGRADNJA SUSTAVA NAVODNJAVANJA GAT

Proširenjem i dogradnjom sustava navodnjavanja Gat na području Osječko-baranjske županije jamče se povećanje i stabilnost poljoprivredne proizvodnje te njezina gospodarska isplativost na području proširenog obuhvata sustava navodnjavanja Gat od 468 hektara. Sustav navodnjavanja Gat izgrađen je 2008. u sklopu prve faze realizacije Nacionalnog projekta navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Hrvatskoj (NAPNAV) i nalazi se na području grada Belišća. Sustav se sastoji od dviju neovisnih cjelina u smislu zahvaćanja vode, a to su vodozahvat iz rijeke Drave i bunarski zahvat podzemne vode. Sustav zahvaćanja vode iz rijeke Drave sastoji se od vodozahvata, ulaznog cjevovoda, taložnice, crpne stanice i pratećih objekata. Zahvat vode nalazi se na desnoj obali rijeke Drave, dok se taložnica s crpnom stanicom i pratećim objektima nalazi na povišenome platou uz rijeku. Uz sustav za zahvaćanje vode iz rijeke Drave izgrađena je i tlačna mreža cjevovoda do poljoprivrednih površina.

Tijekom 2020. ishođena je građevinska dozvola te je za projekt odobreno financiranje sredstvima Europskog fonda za ruralni razvoj preko Programa ruralnog razvoja za prelazno razdoblje 2021. – 2022. godine. Paralelno s izradom navedene tehničke dokumentacije izrađen je projekt sanacije postojećih zahvatnih objekata, uključujući crpnu stanicu, a sufinanciranje radova osigurale su *Hrvatske vode*.

Radovi na izgradnji objekata potrebnih za proširenje sustava vrijedni su 3,6 milijuna eura s PDV-om, a rok za njihov dovršetak bio je 16 mjeseci, odnosno do 24. studenoga 2024. Vrijednost radova na sanaciji crpne stanice Gat iznosi 860

tisuća eura s PDV-om, a rok za njihov dovršetak bio je osam mjeseci, odnosno do 8. kolovoza 2024.

Po dovršetku radova na proširenju i dogradnji sustava navodnjavanja Gat te uspješno provedenome tehničkom pregledu očekuje se uspješna implementacija navodnjavanja u procesu poljoprivredne proizvodnje.

U uvjetima navodnjavanja izmijenit će se struktura poljoprivredne proizvodnje tako da će se uz proizvodnju žitarica i industrijskog bilja u plodosmjenu uvesti proizvodnja povrća. Proračun pokazuje da će u takvim uvjetima godišnja potrošnja vode u sušnoj godini dosegnuti gotovo milijun kubika vode, dok će se u prosječnoj godini ona kretati oko pola milijuna kubika vode. •

OBILAZAK GRADILIŠTA U SKLOPU PROJEKTA AGLOMERACIJE PLETERNICA

U sklopu projekta "Razvoj vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Pleternica", u povodu završetka radova na Komponenti 2: Projektiranje i izgradnja Uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) Pleternica, kapaciteta 15.300 ekvivalent stanovnika, bio je organiziran obilazak gradilišta. Taj je projekt ključan u poboljšanju vodnokomunalne infrastrukture u Pleternici i okolici te doprinosi održivome razvoju i zaštiti okoliša.

Obilazak gradilišta u Pleternici okupio je brojne predstavnike lokalnih vlasti i institucija: županicu Požeško-slavonske županije Antoniju Jozić, gradonačelnicu Pleternice Mariju Šarić, zamjenika generalnog direktora *Hrvatskih voda* Davora Vukmirića te ostale dionike u projektu. Tom prigodom sve ih je pozdravio direktor *Tekije* Anto Bekić, koji je istaknuo važnost tog projekta za daljnji razvoj grada Pleternice i cijele Županije.

Projekt izgradnje UPOV-a Pleternica jedan je od ključnih elemenata u moder-

KRATKE VIJESTI

nizaciji vodnokomunalne infrastrukture koji će omogućiti učinkovito pročišćavanje otpadnih voda, smanjenje onečišćenja okoliša te podizanje razine kvalitete života građana. Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda vrlo je važna za unapređenje sustava odvodnje i vodne sigurnosti, a provedba projekta rezultat je suradnje Grada Pleternice, *Hrvatskih voda* i *Tekije d.o.o.*

Završetak radova na toj komponenti projekta simbolizira važno postignuće za Pleternicu i cijelu Požeško-slavonsku županiju. Takvi projekti imaju dugoročne pozitivne učinke na lokalnu zajednicu te doprinose održivome razvoju i očuvanju prirodnih resursa, što je osobito važno za razvoj ruralnih sredina.

Projekt "Razvoj vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Pleternica" financira se sredstvima Europske unije, a implementira na temelju suradnje s *Hrvatskim vodama*, *Tekijom d.o.o.* te jedinicama lokalne samouprave. Ukupni prihvatljivi troškovi projekta procjenjuju se na približno 25,5 milijuna eura, dok bespovratna europska sredstva iznose približno 18,4 milijuna eura. ■

POČELA GRADNJA PROČIŠĆIVAČA PITKE VODE NA IZVORIŠTU JADRA

Dana 20. prosinca 2024. počeli su projektiranje i gradnja pročišćivača pitke vode na Jadru, po čijemu završetku za dvije godine pitka voda više neće biti zamućena. Potpisivanjem Ugovora o izvođenju javnih radova na izgradnji uređaja za kondicioniranje pitke vode Jadro tvrtka *Vodovod i kanalizacija Split* počinje graditi veliki infrastrukturni objekt, pročišćivač pitke vode na izvorištu rijeke Jadro kojom se napaja više od 250 tisuća stanovnika širega splitskog područja. Ugovor su u Splitu potpisali Nedim Zuhrić, ovlašteni predstavnik tvrtke *Strabag*, i Rudolf Edlinger, izvršni direktor tvrtke *Aqua Enge-*

neering (izvođač radova) te Miroslav Delič, direktor *Vodovoda i kanalizacije Split*, u ime naručitelja. Vrijednost te strateške investicije je oko 41,06 milijuna eura s PDV-om. Prema najavi iz Grada Splita, pročišćivač bi trebao biti završen i početi s probnim radom za dvije godine, a zadovoljavat će sve europske standarde i zakonske parametre kvalitete vode koji se mijenjaju, odnosno postrožuju iz godine u godinu, uz obvezu obavještanja javnosti o stupnju kemijskih značajki pitke vode. Projekt uređaja za kondicioniranje pitke vode Jadro realiziran je u suradnji s *Hrvatskim vodama* i sufinanciran iz dvaju izvora: kreditom EBRD-a od 20 milijuna eura i s dodatnih 20 milijuna eura iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. ■

FZOEU NAJAVIO PROGRAME SUFINANCIRANJA ZA 2025. VRIJEDNE 128 MILIJUNA EURA

Fond za zaštitu okoliša je za 2025. najavio programe financiranja vrijedne 128 milijuna eura. Financiranje će biti dostupno jedinicama lokalne samouprave, tvrtkama i građanima, a sve u skladu s ciljevima zelene tranzicije. Indikativni plan javnih poziva i natječaja će se, u skladu s financijskim mogućnostima, tijekom 2025. ažurirati te dopuniti novim programima sufinanciranja.

U programe čišćeg transporta u 2025. Fond inicijalno planira uložiti 53 milijuna eura. Poticaji za nabavu vozila na alternativni pogon u vrijednosti od 21 milijun eura bit će na raspolaganju pravnim osobama za koje su osigurana i dodatna 32 milijuna eura za ugradnju električnih punionica. Fond u 2025. nastavlja i s poticanjem obnovljivih izvora energije. Građani će ponovno imati priliku dobiti poticaje za fotonaponske elektrane u obiteljskim kućama ugrađene u 2025., za što je osigurano 10 milijuna eura. Javni sektor za

sufinanciranje projekata obnovljivih izvora energije može računati na čak 25 milijuna eura.

Nastavljaju se i ulaganja u energetska obnova obiteljskih kuća. U 2025. prioritet su poticaji za građane koji su u riziku od energetskog siromaštva, a kojima će na raspolaganju biti 25 milijuna eura.

Osim javnih poziva iz područja energetske učinkovitosti Fond će redovito ulagati i u projekte koji će unaprijediti sustave gospodarenja otpadom na lokalnoj razini. S ukupno 14 milijuna eura gradovima, općinama, komunalnim društvima i javnim ustanovama sufinancirat će se mjere sprječavanja nastanka i odvojenog prikupljanja otpada, ali i sanacije tzv. divljih odlagališta.

U suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije Fond će provoditi i programe koji se sufinanciraju iz Modernizacijskoga fonda, a koji će poduzetnicima olakšati prelazak na održiva i inovativna poslovna rješenja. Detaljnije informacije o programima, uključujući uvjete i stope sufinanciranja, će za svaki pojedini javni poziv ili natječaj biti poznati prije objave, kako bi svi potencijalni korisnici imali dovoljno vremena za pripremu svojih projekata. Objedinjeni indikativni plan poziva i natječaja za 2025. Fonda i Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (s okvirnim terminima objava) dostupan je na mrežnim stranicama Ministarstva. ■

ODRŽAN XVII. MEĐUNARODNI SIMPOZIJ O GOSPODARENJU OTPADOM

Na XVII. međunarodnom simpoziju gospodarenja otpadom koji je okupio više od 200 domaćih i međunarodnih stručnjaka istaknuto je kako je Hrvatska u posljednjih nekoliko godina napravila velike pomake u gospodarenju otpadom.

U Hrvatskoj su se pomaci u gospodarenju otpadom počeli nadzirati 2004. osniva-

KRATKE VIJESTI

njem Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, a učinke sufinanciranja na razvoj sustava gospodarenja komunalnim otpadom, ali i posebnih kategorija otpada, na simpoziju je prezentirala Aleksandra Čilić, načelnica Sektora za zaštitu okoliša. Fond, kao ključna institucija za podršku u implementaciji politika zaštite okoliša, ima ulogu u sufinanciranju te u pružanju stručne podrške jedinicama lokalne samouprave i njihovim komunalnim društvima, ali i ostalim tvrtkama koje se bave gospodarenjem otpadom. U suradnji s resornim Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije razvijani su sustavi odvojenog prikupljanja otpada, poticali su se recikliranje i kružna ekonomija, gradila se potrebna infrastruktura te ulagalo u edukaciju i podizanje razine svijesti građana o važnosti održivoga gospodarenja otpadom. U posljednjih nekoliko godina država je investirala više od 500 milijuna eura.

Aleksandra Anič Vučinić iz Hrvatske udruge za gospodarenjem otpadom istaknula je kako razvoj sustava gospodarenja otpadom i ispunjavanje ciljeva donosi niz izazova u ekološkome, ekonomskome i tehnološkome smislu. Kako bi se odgovorilo na izazove implementacije sustava, zahtijevaju se primjena naprednih tehnologija, digitalizacija i uporaba umjetne inteligencije.

U sklopu simpozija posebna pozornost dana je proizvođačima proizvoda koji kroz proširenu odgovornost postaju važan dio sustava gospodarenja otpadom i sudionik u ostvarivanju ciljeva kružnoga gospodarstva. Proširenu odgovornost proizvođača na simpoziju je prezentirao Zvonimir Majić, načelnik Fondova Sektora za posebne kategorije otpada. Istaknuo je kako je Fond na svojim mrežnim stranicama objavio javno savjetovanje vezano uz odluke o povećanju naknada koje će plaćati sakupljačima i obrađivačima koji djeluju u sustavu posebnih kategorija otpada.

Istaknuo je kako će novi izračuni troškova uključivati sve relevantne troškove gospodarenja otpadom te će ih Fond periodično ažurirati i prilagođavati tržišnim uvjetima. Novim će izračunima naknade koje Fond plaća sakupljačima i obrađivačima znatno povećati u odnosu na prijašnje isplate jer one za pojedine posebne kategorije otpada nisu mijenjane od 2008. Povećanjem naknada Fond osigurava pravedno i održivo financiranje sustava, omogućujući sakupljanje, prijevoz na obradu i obradu otpada na način koji minimizira negativan utjecaj na okoliš i istodobno potiče razvoj proizvoda koji su ekološki prihvatljiviji. ▀

MODERNIZIRANA DIONICA ŽELJEZNIČKE PRUGE IZMEĐU ZAGREB ZAPADNOG I GLAVNOG KOLODVORA

U prostorijama Zagreb Zapadnog kolodvora 12. prosinca 2024. obilježen je uspješan završetak provedbe projekta "Modernizacija dionice Zagreb Kustošija – Zagreb Zapadni kolodvor – Zagreb Glavni kolodvor". Riječ je o projektu vrijednoga 29,2 milijuna eura koji je u cijelosti financiran europskim sredstvima, odnosno iz Nacionalnoga plana oporavka i otpornosti.

Projekt je proveden na jednoj od najprometnijih dionica željezničkih pruga u Hrvatskoj, koja se nalazi na sjecištu koridora RH1 i RH2 i kojom prođe oko 150 vlakova na dan. Zato je ta pružna dionica, duga 3,5 km, iznimno važna za međunarodni teretni i gradsko-prigradski prijevoz. Brzina prometovanja na obnovljenoj dionici podignuta je na 120 km/h. Također, kao rezultat radova podignuta je razina sigurnosti i interoperabilnosti, povećana propusna moć pruge i mogućnost prijevoza većeg broja putnika u dnevnome migracijskom prometu, a smanjenjem buke povećana je kvaliteta života stanovnika uz prugu.

Radovima su obuhvaćeni cjelovita obnova gornjega i donjega pružnog ustroja, što uključuje obnovu kolosijeka i zamjenu skretnica na području Zagreb Zapadnog kolodvora, sanacija mostova i izgradnja propusta, izgradnja uređenih površina za pristup putnika u Zapadnome kolodvoru, radovi na signalno-sigurnosnim i telekomunikacijskim uređajima, obnova kolničke konstrukcije na željezničko-cestovnim prijelazima "Vodovodna" i "Republike Austrije" te obnova i zamjena dijela sustava kontaktne mreže.

Obilježavanju radova na projektu prisustvovao je i Oleg Butković, potpredsjednik Vlade te ministar mora, prometa i infrastrukture, koji je istaknuo važnost intenzivnih ulaganja u željeznički sektor. Trenutačno su u tijeku radovi na brojnim željezničkim dionicama, uključujući koridorske pruge poput ovoga ključnog projekta i dionice prema Mađarskoj, čiji je dio nedavno pušten u promet. Osim toga izvode se opsežni remont i na lokalnim i regionalnim prugama, za što su osigurana sredstva iz zajma Europske investicijske banke. Ministar je istaknuo da se Hrvatska trenutačno nalazi u velikome investicijskom ciklusu u željeznici. Ta ulaganja nisu samo usmjerena u infrastrukturu, nego i u nabavu novih vlakova, kojih će ove godine na prugama biti ukupno 70. Nastavlja se s takvim snažnim ulaganjima, a najveći dio ulaganja u prometnu infrastrukturu bit će usmjeren upravo u željeznici.

U povodu završetka radova na projektu "Modernizacija dionice Zagreb Kustošija – Zagreb Zapadni kolodvor – Zagreb Glavni kolodvor" Ivan Kršić, predsjednik Uprave HŽ Infrastrukture, izjavio je kako je u planu obnova zgrade Zapadnog kolodvora, koja je zaštićeno kulturno dobro. U tijeku je projektiranje, a raspisivanje natječaja za radove očekuje se na proljeće 2025. Uz to provode se brojni projekti u Zagrebu i okolici te diljem Hrvatske.

KRATKE VIJESTI

Dejan Plavljančić, predstavnik izvođača radova, tvrtke *Swietelsky d.o.o.*, istaknuo je da je projekt uspješno završen, iako je bio vrlo složen jer su se radovi izvodili u samome središtu grada Zagreba uz stalan tijek željezničkog prometa.

HŽ Infrastruktura nalazi se u velikome investicijskom ciklusu, tijekom kojeg će u deset godina u željeznicu biti uloženo čak šest milijardi eura. To je najveći ciklus ulaganja u željeznicu u povijesti RH, a upravo je zbog toga *HŽ Infrastruktura* najveći korisnik EU-ovih fondova u prometnome sektoru u državi. ▀

OSIGURANA SREDSTVA ZA SANACIJU KLIZIŠTA U VUKOVARU I LEPOGLAVI

Vlada je na sjednici održanoj 20. prosinca 2024. prihvatila tri odluke iz djelokruga Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Dvije odluke odnose se na pomoć u sanaciji klizišta na području Vukovara i Lepoglave koja utječu na siguran tijek prometa te na pomoć Sisačko-moslavačkoj županiji radi dovršetka obnove i opremanja ustanova socijalne skrbi.

Zbog konfiguracije terena na području grada Vukovara nalazi se više potpornih zidova koji su oštećeni u Domovinskome ratu i dotrajali te im je potrebna rekonstrukcija kako ne bi ugrožavali sigurnost ljudi i objekata. Za navedenu svrhu potrebno je osigurati iznos od 587.852,70 eura, što je procijenjeno na temelju provedenog ispitivanja tržišta i izrađenoga financijskog prijedloga revizije postojeće i izrade nove projektne dokumentacije za izvođenje budućih radova.

Na području grada Lepoglave pojavila su se nova klizišta i reaktivirala su se ona postojeća koja ugrožavaju prometnice i postojeću infrastrukturu te je potrebno hitno izraditi projektne dokumentacije, pribaviti potrebne dozvole i suglasnosti te sanirati najopasnija klizišta. Ukupna

vrijednost radova na području grada Lepoglave iznosi 318.700,83 eura. Tom odlukom predlaže se da se sredstva za pomoć gradovima Vukovaru i Lepoglavi osiguraju u Državnome proračunu Republike Hrvatske za 2024. i u projekciji za 2025. preraspodjelom sredstava unutar razdjela Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Sisačko-moslavačkoj županiji odlukom Vlade osiguravaju se sredstva za dovršetakobnove i opremanja Doma za starije i nemoćne osobe Glina, Doma za starije osobe Petrinja, Doma za odrasle osobe Petrinja i Doma za starije osobe Sisak – dislocirana lokacija u Capragu jer građevine iz područja socijalne skrbi nisu bile prihvatljive za prijavu za obnovu sredstvima iz Fonda solidarnosti Europske unije. Kako Sisačko-moslavačka županija nije u mogućnosti sama osigurati sredstva, Odlukom Vlade Sisačko-moslavačkoj županiji osigurava se dodatni iznos od 3.949.964,16 eura.

Vlada je na sjednici prihvatila i *Odluku o donošenju Izmjena i dopuna Urbaniističkog plana uređenja državnog značaja "Skijaški kompleks", Medvednica*. Postupak izrade i donošenja plana provodi se u skladu sa *Zakonom o prostornom uređenju*, a donosi ga Vlada Republike Hrvatske. Razlozi za pokretanje postupka izrade izmjena i dopuna jesu ispitivanje mogućnosti planiranja nove trase staze za sanjkanje – Sljemenski bob s novim tehničkim i izvedbenim rješenjima u odnosu na plansko rješenje dano važećim planom, a sve u cilju unapređenja izletničko-rekreativne funkcije kao primarne funkcije Parka prirode Medvednica, bez negativnih utjecaja odnosno s minimalnim utjecajima na staništa, bioraznolikost područja Parka prirode Medvednica te na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže. ▀

ODRŽAN ČETVRTI EDUKACIJSKO-STRUČNI SKUP "MODERNIZACIJA I INTEGRACIJA SEIZMOLOŠKIH PODATAKA ZA PROCES OBNOVE I PLANIRANJE BUDUĆE GRADNJE"

Nakon Opatije, Osijeka i Splita, 5. prosinca 2024. u Zagrebu je održan četvrti edukacijsko-stručni skup "Modernizacija i integracija seizmoloških podataka za proces obnove i planiranje buduće gradnje" u organizaciji Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Sveučilišta u Zagrebu, Seizmološke služba RH pri Geofizičkome odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Skup je održan na Zagrebačkome vele-sajmu, u Zagrebačkome inovacijskom centru te je okupio osamdesetak stručnjaka iz područja prostornoga planiranja, gradnje i seizmologije na području sjeverozapadne Hrvatske. Skup je dio provedbe reformske mjere C6.1. R4 "Modernizacija i integracija seizmičkih podataka za proces obnove i planiranje buduće gradnje te monitoring javne infrastrukture" u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. i jedan od njegovih indikatora.

Tom prigodom predstavljen je *Priručnik za integraciju seizmoloških podataka u sustav prostornog planiranja na lokalnoj i regionalnoj razini*, koji predstavlja sustav smjernica i uputa za prostorne planere na lokalnoj i regionalnoj razini za integraciju seizmoloških podataka u prostorne planove, a bili su prezentirani i primjeri prostornih planova i stručnih podloga koje su izrađivane za pojedine planove. Istaknuta je potreba izrade novih stručnih podloga kao preduvjeta za uspješno prostorno planiranje u Republici Hrvatskoj. U drugome dijelu stručnog skupa težište je bilo stavljeno na potrebu za interdisciplinarnosti odnosno na integraciju podataka iz različitih područja: seizmologije, geolo-

KRATKE VIJESTI

gije, građevine i dr. Sustavna integracija seizmičkih i ostalih povezanih podataka ključna je za postupak prostornog planiranja, a posljedično i gradnje, dok je na panel-raspravi zaključeno da je potrebno interdisciplinarno nastaviti raditi na integraciji tih podataka u sustav prostornog planiranja i gradnje. Stručni skup ujedno je bio dio Programa stručnog usavršavanja Hrvatske komore arhitekata i Hrvatske komora inženjera građevinarstva. ■

IZABRAN NOVI UPRAVNI ODBOR HRVATSKOG SAVJETA ZA ZELENU GRADNJU

Redovita godišnja sjednica Skupštine Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju (HSZG) održana je 18. prosinca 2024. u prostorijama tvrtke *Tehnika* u Zagrebu. Sjednicu je otvorila doc. dr. sc. Vlasta Zanki, predsjednica Upravnog odbora, koja je istaknula ključna postignuća Udruge u proteklome razdoblju te izrazila zahvalnost operativnome timu na predanom radu. Dean Smolar, izvršni direktor HSZG-a, predstavio je aktivnosti provedene od prošlogodišnje sjednice održane 13. prosinca 2023., posebno realizirane projekte, međunarodnu suradnju te važna događanja tijekom 2024. Uz to Smolar je podnio financijsko izvješće za 2023. te predstavio plan rada i financijski okvir za 2025., koji su također obuhvatili planirane projekte i buduće aktivnosti.

Na sjednici su jednoglasno prihvaćeni svi ključni dokumenti, uključujući Izvješće o radu za 2024. godinu, Financijsko izvješće za 2023. te Plan rada i financijski plan za 2025. godinu. Posebna točka dnevnog reda bila je izbor novog Upravnog odbora na razdoblje od dvije godine. Nakon što su predstavljeni kandidati za ukupno 11 pozicija, članovi Skupštine izabrali su novo vodstvo. Za predsjednicu Upravnog odbora ponovno je izabrana Vlasta Zanki, docentica na Geotehničkome fakultetu

Sveučilišta u Zagrebu. Za potpredsjednike su imenovani Goranka Tropčić Zekan, direktorica tvrtke *Klimaproing*, i Arn Willems, direktor *Soen Capitala*, dok je Josip Marohnić, odvjetnik iz *MTG odvjetničkog društva*, preuzeo ulogu rizničara. Članovi Upravnog odbora su Mirsad Begović iz *Saint-Gobain građevinskih proizvoda*, Hrvoje Krapanić iz *Daikina*, Silvio Novak iz *Knauf Insulationa*, Ivica Vlahek iz *JUB-a*, Ranka Ezgeta iz tvrtke *Hydro Building Systems Croatia*, Mihaela Zamolo iz Hrvatske komore inženjera građevinarstva te Margareta Zidar iz Energetskog instituta "Hrvoje Požar". Službeni dio sjednice zaključen je svečanim božićnim domjenkom, koji je okupio članove i partnere Savjeta u opuštenoj i ugodnoj atmosferi. ■

PREDSTAVLJANJE PRVONAGRAĐENOGA IDEJNOG RJEŠENJA ZA PODRUČJE BELIH KIPA U VARAŽDINU

U studenome 2024. dodijeljene su nagrade za najbolja arhitektonska rješenja za idejno rješenje područja Belih kipa u Varaždinu, a prvu nagradu osvojili su arhitekti Janko Jelić i Matija Cepenec iz *Arhitektonskog biroa Jelić*. Kao dio petog sastanka lokalne radne skupine u sklopu projekta *LIFEbauhousing Europe* autori prvonagrađenoga idejnog rješenja predstavili su svoje arhitektonsko rješenje predstavnicima udruga, budućim korisnicima prostora zgrade novoga sportsko-rekreacijskog centra. Rješenje je zadovoljilo kriterije postavljene kroz natječaj i prema zahtjevima projekta te ostvarilo najveći broj bodova. Predstavnici lokalne radne skupine imali su priliku vidjeti izgled buduće zgrade te postaviti pitanja u vezi s osnovnim potrebama koje bi zgrada trebala zadovoljiti u skladu s planiranim aktivnostima predviđenima za njezino korištenje.

Revitalizacija područja Belih kipa započet će tijekom 2025. pripremnim rado-

vima na realizaciji nagrađenog rješenja. Nagrađeno idejno rješenje zadovoljilo je kriterije koje je sredinom 2024. definirala skupina stručnjaka, uzimajući u obzir okvirne potrebe koje su predstavnici lokalne zajednice istaknuli na prethodnim sastancima. Ti sastanci dali su znatan doprinos u formiranju početnih smjernica za daljnje usmjeravanje i provedbu projektnih aktivnosti usmjerenih na revitalizaciju područja Belih kipa na rijeci Dravi. Taj projekt obogatit će lokalni prostor i unaprijediti život zajednice. Pregled svih nagrađenih projekata dostupan je na mrežnim stranicama Grada Varaždina, a tijekom 2025. planirane su i njihove izložbe na nekoliko lokacija. ■

DRUGA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O KRUŽNOSTI U GRAĐENJU

Od 16. do 18. rujna 2025. u kongresnome centru *Tampere Hall* u Finskoj održat će se 2. Međunarodna konferencija o kružnosti u građenju (*Circularity in the Built Environment 2025 – CiBen*). Konferencija će okupiti vodeće istraživače i stručnjake iz cijele Europe i svijeta kako bi podijelili najnovija znanja i iskustva o kružnome gospodarstvu u građevinskom sektoru. Organizira se u suradnji s brojnim renomiranim institucijama i projektima, uključujući *Tampere University* (Finska), *TU Delft* (Nizozemska), *KTH* (Švedska), *Brandenburg University of Technology Cottbus-Senftenberg* (Njemačka), *TU Eindhoven* (Nizozemska), *Circular Structural Design* (Njemačka) te *Hrvatski savjet za zelenu gradnju* kao partnerom projekta *ReCreate* financiranog kroz program *Obzor 2020*.

Konferencija će se fokusirati na izazove i prilike za kružno gospodarstvo u građevinskom sektoru, uključujući ponovnu uporabu građevnih materijala, kružnu dekonstrukciju zgrada i infrastrukture,

KRATKE VIJESTI

upravljanje kružnim lancem opskrbe, kvalitetu ponovno korištenih dijelova i recikliranih materijala, dizajn kružnih građevnih proizvoda, okolišni utjecaj izgrađenog okoliša, kružne poslovne modele u graditeljstvu i nekretninama te regulativu, politiku i društvene aspekte kružnosti u građenju. Prihvaćeni sažeci i kratki radovi bit će objavljeni u zborniku radova konferenciji u otvorenome pristupu (*Open Access*), s DOI i ISBN oznakama. Odabrani radovi dobit će priliku za daljnji razvoj i objavu u renomiranim recenziranim časopisima.

Hrvatski savjet za zelenu gradnju sudjelovat će na toj konferenciji kao partner projekta *ReCreate*, koji promovira ponovno korištenje betonskih elemenata u skladu s principima kružnoga gospodarstva. Ta konferencija bit će prilika za predstavljanje dosadašnjih rezultata projekta te za razmjenu iskustava s kolegama iz cijele Europe. ■

NOVI TERMINI EDUKACIJE ZA DGNB KONZULTANTE

Hrvatski savjet za zelenu gradnju, kao službeni DGNB partner, nudi priliku za edukaciju u području DGNB sustava, koji su priznale financijske institucije i koji omogućava povoljnije uvjete financiranja, bolju vrijednost nekretnina i zdravije uvjete za korisnike.

Edukacija za DGNB konzultanta održat će se od 17. do 21. veljače 2025. putem ZOOM platforme, a namijenjena je širokome spektru profesionalaca, uključujući projektante, inženjere, investitore, bankare i druge. Program obuhvaća 12 sati stalnoga stručnog usavršavanja i omogućuje daljnje certificiranje i umrežavanje u globalnoj DGNB zajednici. DGNB sustav certificiranja temelji se na holističkom pristupu koji uzima u obzir ekološki, društveni i ekonomski aspekt održive gradnje te je u skladu s EU-ovim regula-

tivama i normama. Sudjelovanjem u edukaciji polaznici će steći ključne vještine za implementaciju održivih rješenja u građevinskim projektima, a za investitore taj sustav smanjuje financijski rizik i omogućuje povoljnije uvjete financiranja. ■

ODRŽANO PREDAVANJE O AUTORSKIM PRAVIMA U ARHITEKTURI - ZAŠTITA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA U KREATIVNOJ INDUSTRIJI

Dana 15. siječnja 2025. u *Uraniji* – *prostoru kreacije* održano je prvo ovogodišnje predavanje pod nazivom "Autorska prava u arhitekturi". To događanje okupilo je stručnjake iz područja arhitekture i prava kako bi raspravljali o važnosti zaštite intelektualnog vlasništva u arhitektonskoj praksi te o pravnim izazovima s kojima se struka suočava. Sudionici predavanja bili su prof. dr. sc. Romana Matanovac Vučković, stručnjakinja za autorska prava, Gorana Aralica Martinović, specijalistica za prava intelektualnog vlasništva, te Igor Bošnjaković, predstavnik Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo. Raspravu je moderirao arhitekt Roman Šilje, osnivač studija *Normala*. Predavanje je donijelo korisne uvide u to kako intelektualno vlasništvo oblikuje kreativne procese u arhitekturi te kako se arhitekti mogu bolje zaštititi od plagijata i neovlaštenoga korištenja svojih ideja.

Gorana Aralica Martinović istaknula je kako zaštita autorskih prava i prava intelektualnog vlasništva postaje sve važniji segment arhitektonske prakse. Osim što predstavlja pravnu obvezu, zaštita kreativnog rada arhitekata ističe društvenu vrijednost koju arhitektura donosi. Takva događanja imaju ključnu ulogu u podizanju razine svijesti o važnosti pravne zaštite, ne samo u arhitekturi, već i u drugim kreativnim industrijama. Moderator Roman Šilje osvrnuo se na činjenicu da arhitektura nadilazi samu

gradnju, jer predstavlja oblik umjetničkog izražavanja koji utječe na svakodnevni život i oblikuje kulturni identitet. Svaki arhitektonski projekt nosi jedinstven autorski pečat koji zaslužuje odgovarajuću zaštitu. Cilj predavanja bio je istaknuti važnost razumijevanja i očuvanja autorskih prava te potaknuti dijalog između arhitekata i pravnih stručnjaka, što je ključno za unapređenje struke i očuvanje vrijednosti kreativnog rada.

Predavanje je otvorilo mnoge važne teme za arhitekate, pravnike i sve profesionalce koji djeluju u kreativnim industrijama, a zaključci će zasigurno poslužiti kao osnova za daljnje edukacije i rasprave. ■

OTVOREN POTHODNIK ZA PJEŠAKE I BICIKLISTE "DANICA" U KOPRIVNICI

U sklopu projekta "Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Križevci – Koprivnica – državna granica" 17. siječnja 2025. u promet je pušten pothodnik za pješake i bicikliste "Danica" u Koprivnici. Otvorenjem pothodnika stečeni su uvjeti za zatvaranje dosadašnjega željezničko-cestovnog prijelaza "Danica", koji će službeno biti zatvoren po ishodu rješenja Agencije za sigurnost željezničkog prometa. Pothodnik spaja industrijsku zonu s ostatkom grada.

U sklopu projekta do sada je zatvoreno ukupno deset željezničko-cestovnih i pješačkih prijelaza, čime je gotovo postignut konačni plan denivelacije, odnosno izgradnje pothodnika/podvoznjaka duž trase projekta. Time je omogućeno sigurnije kretanje pješaka i biciklista te postignuta dodatna razina sigurnosti u željezničkome i cestovnome prometu. Radovi se intenzivno izvode duž cijelog obuhvata projekta na 42 kilometra pruge. Preostaje preusmjeravanje prometa na novoizgrađeni kolosijek na dionici Mučna Reka – Koprivnica (oko pet kilo-

KRATKE VIJESTI

metara), završetak radova u kolodvoru Lepavina i ključni radovi u kolodvoru Koprivnica kao jedni od najzahtjevnijih u odnosu na značaj kolodvora u cjelokupnoj regulaciji prometa na međunarodnome i regionalnome pravcu. Do sada je odrađeno 77 posto radova na projektu, a cilj je sve građevinske radove izvesti do kraja 2025. Projekt je ukupno vrijedan 350 milijuna eura, a sufinanciran je iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF). ■

INOVACIJSKI FOND: NA RASPOLAGANJU JE 4,6 MILIJARDI EURA ZA SMANJENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Inovacijski fond predstavlja jedan od najvećih programa financiranja za inovativne tehnologije koje smanjuju emisije stakleničkih plinova. Do sada su u Hrvatskoj iz tog fonda financirani projekti usmjereni na smanjenje emisija u cementnoj i metalnoj industriji te projekti usmjereni na povećanje udjela obnovljivih izvora energije. Provedba tih projekata pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova za nekoliko stotina tisuća tona na godinu, čime Hrvatska daje znatan doprinos zajedničkoj europskoj borbi protiv klimatskih promjena i postizanju klimatske neutralnosti do 2050.

Hrvatska gospodarska komora, u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije, Glavnom upravom za klimu Europske komisije te Europskom

izvršnom agencijom za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA), organizirala je u siječnju 2025. u Zagrebu Treći nacionalni infodan Inovacijskog fonda u Hrvatskoj. Tvrtkama sudionicama pruženi su praktični savjeti za izradu projektnih prijedloga, posebno u kontekstu inovacijske i financijske zrelosti. Edukacija je uključivala i individualna savjetovanja o konkretnim projektnim prijedlozima koje tvrtke pripremaju za sufinanciranje iz Inovacijskog fonda.

Marija Ščulac, direktorica Sektora za industriju i održivi razvoj pri HGK-u, objasnila je da je Inovacijski fond jedan od ključnih mehanizama Europske unije za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. HGK želi motivirati i osnažiti hrvatske tvrtke u korištenju sredstava iz toga fonda, svjestan izazova u procesu prijave, ali i mogućnosti koje pružaju inovativni projekti. Fokus na teme poput razvoja vodikovih tehnologija i povećanja energetske učinkovitosti otvara vrata za transformaciju gospodarstva prema održivijemu modelu. Za Hrvatsku to znači dodatnu podršku u postizanju cilja od 42,5 posto udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji do 2030., u skladu s najnovijim prijedlogom Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana.

Joao Serrano Gomes iz CINEA-e pojasnio je da će Inovacijski fond uložiti 4,6 milijardi eura iz Sustava trgovanja emisijama EU u vr-

hunske europske projekte koji primjenjuju tehnologije s nultom neto stopom emisije, baterije za električna vozila i proizvodnju obnovljivog vodika kako bi se osigurala konkurentnost i tranzicija europske industrije prema čistoj energiji, uz ispunjavanje usuglašenih klimatskih ciljeva.

Poziv za tehnologije s nultom neto stopom emisije u vrijednosti od 2,4 milijarde eura namijenjen je dekarbonizaciji različitih sektora i projektima usmjerenima na proizvodnju komponenti za obnovljive izvore energije, skladištenje energije, toplinske pumpe i proizvodnju vodika. Serrano Gomes istaknuo je da će prvi put države članice moći kombinirati taj poziv s nacionalnim shemama za financiranje. Početkom 2025. uveden je novi poziv za proizvodnju baterijskih ćelija za električna vozila s budžetom od milijardu eura za projekte koji mogu proizvesti inovativne baterijske ćelije za električna vozila ili u kojima se primjenjuju inovativne proizvodne tehnike, procesi i tehnologije. Poziv za drugu dražbu Europske banke vodika vrijedan 1,2 milijarde eura namijenjen je podršci proizvođačima vodika kategoriziranog kao obnovljivo gorivo nebiološkog podrijetla (RFNBO) koji se nalaze u Europskome gospodarskom prostoru (engl. *European Economic Area - EEA*). Rok za podnošenje ponuda za prva dva poziva je 24. travnja 2025. Rok za podnošenje ponuda za dražbe vodika je 20. veljače 2025.

www.casopis-gradjevinar.hr